

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FOKUS FN-STADGAN

ÖVNING

FOKUS FN-STADGAN

Eight decades later, one can draw a direct line between the creation of the United Nations and the prevention of a third world war. António Guterres 2025

Förenta Nationernas stadga undertecknades den 26 juni 1945 i San Francisco vid avslutningen av "De förenade nationernas" konferens. Stadgan och FN som organisation trädde i kraft den 24 oktober samma år.

I denna övning får eleverna bekanta sig med delar av FN-stadgan och reflektera över FN:s mål, vetomakten hur FN skulle kunna förändras.

Syfte: Ökad kunskap om FN-stadgan med särskilt fokus på hur stadgan reglerar FN:s mål och arbete med att lösa konflikter.

Tid: 40 - 50 minuter

INSTRUKTION

Se kort film om FN-stadgan på [un.org UN 80th anniversary | United Nations](https://un.org/un80thanniversary)

Läs FN-stadgans inledande text. Diskutera i mindre grupp en av de fem frågorna.

Samtala i helgrupp och reflektera över varför det är svårt att förändra FN-stadgan.

FN-stadgans inledning:

VI, DE FÖRENADE NATIONERNAS FOLK, BESLUTNA

att rädda kommande släktled undan krigets gissel, som två gånger under vår livstid tillfogat mänskligheten outhärliga lidanden,

att ånyo betyga vår tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna, på den enskilda människans värdighet och värde, på lika rättigheter för män och kvinnor samt för stora och små nationer,

att skapa de villkor, som äro nödvändiga för upprätthållande av rättvisa och aktning för förpliktelser, härrörande ur fördrag och andra källor till den internationella rätten,

att främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet,

OCH ATT I DESSA SYFTEN

öva fördragsamhet och leva tillsammans i fred med varandra såsom goda grannar,

förena våra krafter till upprätthållande av internationell fred och säkerhet,

godtaga grundsatser och införa metoder, som giva säkerhet för att vapenmakt icke kommer till användning annat än i gemensamt intresse, samt

anlita internationella verksamhetsformer för att främja sociala och ekonomiska framsteg för alla folk;

DISKUSSIONSFRÅGOR

1. FN:s stadga anger i kapitel 1 fyra mål för FN:
(1) Att upprätthålla internationell fred och säkerhet,
(2) att utveckla vänskapliga förbindelser mellan länder,
(3) att genom internationellt samarbete främja utveckling och respekt för mänskliga rättigheter,
(4) att utgöra en medelpunkt för länders samverkan för att nå dessa mål.
Ge exempel på något ni skulle vilja lägga till eller ändra i dessa mål.
2. Enligt FN-stadgan kan enskilda medlemsstater avstängas och uteslutas ur FN, om generalförsamlingen och säkerhetsrådet är överens om det.
I vilka situationer tycker ni att länder ska kunna uteslutas ur FN? Hur skulle FN påverkas om länder uteslöts?
3. Kapitel 6 och 7 i FN-stadgan reglerar vad FN:s länder kan göra för att lösa konflikter som hotar internationell fred och säkerhet. I första hand ska fredliga medel användas, men om de inte räcker kan säkerhetsrådet besluta om militära åtgärder.
Ge exempel på fredliga respektive militära medel. Ser ni behov av sådana idag i någon konflikt? Vilket särskilt ansvar vilar på stater med vetomakt här? Varför har just dessa fem länder veto? Borde vetomakten begränsas? Hur i så fall?
4. FN-stadgan inleds med de ofta citerade orden *WE THE PEOPLE*.
Det är dock stater, och inte individer, som är medlemmar i FN. Fem av säkerhetsrådets 15 medlemsstater har permanenta platser och makt att stoppa beslut genom veto.
Man brukar säga att FN aldrig kan bli starkare än medlemsländernas vilja att samarbeta. Vad menas med det? Diskutera hur ett säkerhetsråd där alla medlemmar byttes ut med jämna mellanrum och ingen av dem hade vetomakt, skulle fungera.
5. Om FN inte hade funnits idag så hade världen behövt uppfinna en liknande organisation för att kunna ge alla världens länder en plattform att lösa gemensamma globala utmaningar.
Hur skulle en sådan organisation se ut i stora drag om ni fick bestämma?

KÄLLA: FN-stadgan svensk text: [FN-stadgan - Förenta Nationerna](#)